† GALACTION

EPISCOPUL ALEXANDRIEI ŞI TELEORMANULUI

PASTORALĂ LA SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI

ALEXANDRIA, 2012

Această pastorală se va citi în toate bisericile parohiale şi în Sfintele Mânăstiri în ziua Praznicului Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

† G A L A C T I O N

DIN MILA LUI DUMNEZEU
EPISCOP AL SFINTEI EPISCOPII A ALEXANDRIEI
ŞI TELEORMANULUI

**TUTUROR DREPTCREDINCIOŞILOR CREŞTINI,
CINULUI MONAHAL, PREA CUCERNICILOR
ŞI PREA CUVIOŞILOR PĂRINŢI DIN ACEASTA SFÂNTĂ
ŞI DE DUMNEZEU PĂZITĂ EPISCOPIE,
HAR ŞI PACE DE LA HRISTOS DOMNUL CEL ÎNVIAT,
IAR DE LA NOI PĂRINTEASCĂ ÎMBRĂŢIŞARE ŞI
ARHIEREASCĂ BINECUVÂNTARE**

„Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!" (Ioan XX, 29)

Iubiţii noştri fii duhovniceşti,

În această preaminunată şi sfântă zi a Învierii Domnului Hristos, zi de binecuvântată primăvară duhovnicească, în care mugurii sufletului nostru se desfac şi înfloresc pentru ca, mai apoi, să şi rodească, adăpându-se din „*izvorul nestricăciunii cel izvorât din mormântul lui Hristos*", vă vestim cu nespusă bucurie:

Hristos a înviat! - Adevărat a înviat!

Cuvintele ***Adevărat a înviat!*** nu sunt doar o simplă formulă de răspuns, ci sunt un crez şi se constituie într-o mărturisire de credinţă personală şi responsabilă a Învierii Domnului. Ele exprimă adevărul credinţei noastre şi sunt temelia creştinismului, temelie fără de care credinţa noastră s-ar nărui ca un vis; sunt soarele ce încălzeşte şi luminează sufletul fiecărui credincios, deschizându-i calea vieţii veşnice, după care alergăm cu negrăit suspin.

Gândindu-ne la cele dintâi mărturisiri ale credinţei noastre, să ne întrebăm cu toţii de unde am primit noi acest temei al credinţei în Înviere. Mulţi dintre noi vom răspunde: de la mamă, de la tată, de la bunic, de la bunică. Şi atunci, să ne punem iarăşi întrebarea: mama, tata, bunicul, bunica, pot da ei mărturie mincinoasă înaintea noastră despre ceea ce înseamnă Învierea Mântuitorului Hristos? Iar răspunsul va veni fără preget: cu siguranţă că nu! Pentru că ei sunt cei care ne-au dat viaţă şi cei ce ne iubesc şi în iubirea lor nu este loc pentru nici un neadevăr. Şi ei au primit această mărturie de la părinţii lor, din moşi-strămoşi, şi adevărul Învierii este cel care a dat sens vieţii lor şi continuă să dea sens şi vieţii noastre. Adevărul Învierii celei de-a treia zi din mormânt a Domnului a fost pecetluit cu sângele atâtor mucenici de-a lungul vremii şi mărturisit de întreaga creştinătate de atâtea secole. Mergând pe acest fir al împărtăşirii credinţei noastre personale, ajungem şi noi cu ochii sufletului în faţa mormântului gol, înaintea căruia au ajuns dis-de-dimineaţă, în prima zi a săptămânii, femeile mironosiţe şi Sfinţii Apostoli. Ce gânduri, ce simţăminte vor fi cuprins atunci inimile sfintelor femei şi ale Sfinţilor Apostoli? Învăţătorul, Cel care i-a învăţat şi i-a călăuzit, pe

care L-au văzut făcând minuni înaintea lor, Cel lovit peste obraz şi încununat cu cunună de spini, Cel răstignit şi pironit cu piroane grele pe cruce, Cel cu giulgiu curat înfăşurat şi cu miresme pus în mormânt nou, acum, în cea de-a treia zi nu mai este în mormânt. Ce tulburare grozavă în sufletele lor!

Însă, Domnul Hristos Cel Înviat nu-i lasă pradă îndoielii, ci pentru a-i convinge pe ucenicii Săi de Învierea Sa şi de chipul cu totul minunat al stării de după Înviere, El se arată lor în mai multe rânduri, dăruindu-le în locul întristării şi a neliniştii, bucuria şi pacea. În textele Sfintei Scripturi ne sunt prezentate unsprezece arătări ale lui Hristos Înviat din morți, dintre care zece până la Înălțare şi una de la Înălțarea Sa până la Pogorârea Sfântului Duh. Astfel, El S-a arătat întâi Mariei Magdalena *(Ioan XX, 11-18; Marcu XVI, 9)*, S-a arătat femeilor mironosițe *(Matei XXVIII, 9-10)*, lui Simon Petru *(Luca XXIV, 34)*, lui Luca şi lui Cleopa pe drumul către Emaus *(Marcu XVI, 12; Luca XXIV, 13-32)*, S-a arătat în aceeaşi seară ucenicilor, dintre care lipsea Toma *(Luca XXIV, 36-49; Ioan XX, 19-23)*, apoi la opt zile, ucenicilor împreună cu Toma *(Marcu XVI, 14; Ioan XX, 26-29)*, S-a arătat iarăşi la şapte dintre Apostoli la Marea Tiberiadei *(Ioan XXI, 1-22)*, Apostolilor în Galileea, când i-a trimis la propovăduire *(Matei XXVIII, 16-20)*, la peste cinci sute de frați *(I Corinteni XV, 6)*, la Înălțarea Sa la cer *(Marcu XVI, 19-20; Luca 24, 50-52; Faptele Apostolilor I, 6-11)*, Sfântului Apostol Iacov *(I Corinteni XV, 7)*. De asemenea, se arată și Sfântului Apostol Pavel pe drumul Damascului *(Faptele Apostolilor IX,1-9; I Corinteni XV, 8)*.

Învierea Mântuitorului Hristos este minune covârşitoare, este mai presus de fire. Ea depăşeşte puterea de înțelegere a minții omeneşti, este taina vieții şi a biruinței

acesteia asupra morţii. „*Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?*”[1] ne întrebăm şi noi împreună cu mironosiţele. Piatra este pecetea, iar pecetea este cifrul, iar cifrul stă mut ca o piatră şi în faţa cifrului stăm neputincioşi ca în faţa greutăţii pietrei ce depăşeşte puterile omeneşti de ridicare. Nimeni altcineva nu ne va descoperi nouă taina mormântului gol, decât Hristos Cel Înviat. El este Cel ce a zis: „*Eu sunt Învierea şi viaţa.*”[2] De aceea Mântuitorul vine înaintea Apostolilor cu trupul Său cel înviat şi „*le deschide lor mintea ca să înţeleagă Scripturile.*”[3] Mai mult decât atât, pentru a-i întări, îi invită la experienţă directă: „*De ce sunteţi tulburaţi şi pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră? Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele, că Eu Însumi sunt; pipăiţi-Mă şi vedeţi că duhul nu are carne şi oase, precum Mă vedeţi pe Mine având.*”[4] În special pe Sfântul Apostol Toma, a cărui inimă era cuprinsă de îndoială, deşi auzise mărturia celorlalţi Apostoli care-L văzuseră pe Domnul Înviat, Mântuitorul nu îl mustră, nu se supără pe el, ci îl cheamă şi îl îndeamnă zicând: „*Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios.*”[5] Copleşit de evidenţă, Toma n-a mai putut articula decât cuvintele de recunoaştere neîndoielnică a lui Hristos, a Aceluiaşi Hristos care fusese răstignit pe cruce, mort şi îngropat: „*Domnul meu şi Dumnezeul meu!*”[6] Copleşit de adevărul Învierii,

1. Marcu XVI, 3.
2. Ioan XI, 25.
3. Luca XXIV, 45.
4. Luca XXIV, 38-39.
5. Ioan XX, 27.
6. Ioan XX, 28.

pe care-l constată, Toma merge şi mai departe decât ceilalţi Apostoli, nu numai că recunoaşte Învierea, dar şi afirmă marea realitate a dumnezeirii Mântuitorului Hristos.

După mărturisirea de credinţă a Sfântului Apostol Toma, Mântuitorul descoperă ucenicilor Săi şi ce-a de-a zecea fericire: *„Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!"*[7] Dar cine sunt acei fericiţi? Cei care cred în Dumnezeu. Noi, creştinii care mărturisim din tot sufletul şi din tot cugetul şi cu toată inima noastră că ***Hristos a înviat!*** Credinţa în Înviere se face izvor de fericire în sufletele noastre. Înviind din morţi, Hristos a deschis porţile Împărăţiei slavei Sale tuturor celor ce cred în El. Cei ce cred în Fiul lui Dumnezeu Cel întrupat şi L-au primit în suflet, se fac fii ai lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu îi renaşte în duh, sălăşluindu-se în ei şi dându-le puterea să iubească adevărul şi să facă voia lui Dumnezeu: *„Şi celor câţi L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu."*[8] ***A crede*** este, aşadar, un legământ prin care noi primim putere şi dăm iubire, ca să trăim veşnic în slava lui Dumnezeu.

În această înţelegere, creştinul este încredinţat că moartea nu înseamnă sfârşitul vieţii lui, ci o trecere în veşnicie, iar prin unirea cu Hristos ajunge să se bucure de fericire în Împărăţia Cerurilor.

Noi, creştinii de astăzi, care trăim la douăzeci de secole de la Sfânta Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos, dar care suntem ***fericiţi*** prin credinţa noastră, cum ne putem împărtăşi de vrednicele de dorit roade ale Învierii Sale?

7. Ioan XX, 29.
8. Ioan I, 12.

Cum putem ***rămâne întru Domnul*** şi trăi întru lumina cea negrăită a Învierii? Cum altfel decât, în şi prin viaţa Sfintei Sale Biserici pe care a răscumpărat-o cu scump sângele Său *(Efeseni V, 25; Fapte XX, 28)* şi a sfinţit-o şi a curăţit-o *(I Corinteni VI, 11)*, şi al cărei cap *(Efeseni I, 22)* şi temelie *(I Corinteni III,11)* este El Însuşi. În Biserică, Învierea Mântuitorului este o realitate pe care o trăim şi o sărbătorim. O trăim în tot timpul, în general şi, mai cu seamă, la Sfintele Paşti când glăsuim: *„Ziua Învierii, popoare să ne luminăm! Paştile Domnului, Paştile! Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruinţă."*[9]

Însă, în Biserică, Învierea Domnului nu se prăznuieşte numai la Sfintele Paşti, ci în tot timpul. Timpul Bisericii este timpul Învierii, iar viaţa Sa este viaţa unei experienţe de comuniune cu Dumnezeu prin credinţă şi iubire. Ca atare, numai în Biserică, prin mijlocirea Sfântului Duh, avem certitudinea Învierii Domnului ca certitudine a învierii noastre. În Biserică, sărbătoarea Sfintelor Paşti este un ***astăzi*** permanent: *„Învierea lui Hristos văzând să ne închinăm..."*, cântăm noi la Sfânta Liturghie în fiecare Duminică. Aşadar spunem ***văzând***, nu ***crezând***, ca şi cum am fi de faţă la însăşi Sfânta Înviere. Fiecare clipă a omului poate intra în unire cu veşnicia prin Înviere. Învierea este accesul imediat la Hristos, este unirea prezentului cu veşnicia. Învierea Mântuitorului este izvorul prezenţei Sale în fiecare sărbătoare, în fiecare zi şi în fiecare clipă din viaţa Bisericii rugătoare: *„Iată, Eu sunt cu voi până la sfârşitul veacului."*[10]

---

9. Canonul Învierii, cântarea I.
10. Matei XXVIII, 20.

Fiecare Duminică rememorează şi actualizează mistic şi liturgic dimineaţa de slavă a Învierii. Prin Sfânta Liturghie, toată viaţa de pe pământ a Domnului Hristos este actualizată, Biserica intrând în veşnicia lui Hristos, care revarsă darurile Învierii Sale peste ea, prin Duhul Sfânt, daruri pe care ea le împărtăşeşte credincioşilor, prin Sfintele Taine. Evidenţa Sfintei Învieri se arată şi îşi împarte roadele Sale mai ales în Sfânta Taină a Euharistiei, în care, pâinea şi vinul euharistic se prefac în Sfântul Trup şi Sfântul Sânge al Domnului. Aşadar, credinciosul primeşte în sine Trupul Celui care a murit şi a înviat pentru noi, unindu-Se cu noi şi, primindu-L cu vrednicie, devine trup din Trupul lui Hristos, spre învierea şi viaţa veşnică, după cum Însuşi Domnul şi Dumnezeul nostru ne spune: *„Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi."*[11]

Iubiţi fii ai Învierii Domnului,

Precum Sfântul Efrem Sirul, *„harfa Duhului Sfânt"*, îndemna pe credincioşi să se hrănească sufleteşte cu textele dumnezeieştii Scripturi zicându-le: *„Laudă Celui Întâi-Născut a cărui turmă îşi găseşte zăbava în cărţi, binecuvântate păşuni"*[12], şi noi creştinii, *„turma cea cuvântătoare"* a Domnului Cel Înviat, se cuvine astăzi să

---

11. Ioan VI, 54.

12. Sf. Efrem Sirianul, *Imnele Păresimilor, Azimelor, Răstignirii şi Învierii*, ed. a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2010, p. 115.

poposim pe păşunea înflorită a învăţăturii Sfinţilor Părinţi ai Bisericii şi să sorbim, din florile înţelepciunii lor, nectarul cel dulce, revărsat de Duhul Sfânt, cu privire la Învierea Domnului.

Ne întărim duhovniceşte şi creşte bucuria noastră sufletească, ascultând cuvintele Sfântului Leontie, patriarhul Ierusalimului, vorbind despre Înviere astfel: *„Învierea împărătească a alungat toate relele, pentru că nu-L mai tânguim pe Adam, ci-L preamărim pe Hristos, nu ne mai ruşinăm de Eva, ci o fericim pe Fecioara Maria, nu ne mai întoarcem faţa de la lemn, ci ne luăm crucea, nu ne mai înfricoşăm de şarpe, ci-L înduplecăm pe Duhul Sfânt, nu ne mai plecăm spre pământ, ci ne rugăm la ceruri, nu ne mai despărţim de Rai, ci ne îndreptăm spre sânurile lui Avraam..., nu se mai sfâşie catapeteasma, ci Biserica are sprijin."*[13]

Izvorul tuturor acestor binecuvântări şi daruri nu este altul decât dragostea neţărmurită a lui Dumnezeu şi iconomia răscumpărătoare a lui Hristos, care a ridicat, prin jertfa de pe Cruce şi Sfântă Învierea Sa, întreaga fire omenească cea căzută. Aceasta ne învaţă şi Sfântul Ignatie Briancianinov: *„Din nesfârşita dragoste pe care o poartă Domnul omenirii şi de care este în stare numai Domnul, pe cruce a pătimit în Domnul şi a murit în Domnul întreaga omenire. Iar dacă întreaga omenire a pătimit în El, a şi fost îndreptăţită în El; dacă a murit în El a şi primit viaţă în*

---

13. Sfântul Leontie, patriarhul Ierusalimului, *Predică la Duminica Paştelui*, în „Predici ale Sfinţilor Părinţi la Duminicile de peste an", Editura Egumeniţa, Galaţi, 2009, p. 22.

El. Moartea Domnului s-a făcut izvor al vieții... La această Dragoste au răspuns mucenicii cu șiroaiele sângelui lor, pe care l-au vărsat ca apa; la această Dragoste au răspuns cuvioșii prin omorârea trupului cu patimile și cu poftele lui; la această Dragoste au răspuns mulți păcătoși cu pâraie de lacrimi, cu suspinuri din inimă, cu mărturisirea păcatelor lor și au luat vindecare sufletească; la această Dragoste au răspuns mulți dintre cei împovărați de necazuri și de suferințe și această Dragoste le-a acoperit necazurile cu mângâierea cea dumnezeiască. Să răspundem și noi la Dragostea Domnului nostru către noi!... Acest semn al dragostei îl cere El de la noi, și numai pe acesta îl primește de la noi."[14]

Spre acest răspuns și semn al dragostei noastre ne îndeamnă și marele apologet al sfintelor icoane și strălucit imnograf al Canonului Învierii, Sfântul Ioan Damaschin (†749) când ne glăsuiește: *„Hristos pe cruce: să mergem dimpreună și să ne facem părtași patimilor, pentru a ajunge părtași, de asemenea, și slavei. Hristos între morți: să murim păcatului pentru a viețui în dreptate. Hristos în scutece și giulgiuri curate înfășurat: să ne dezlegăm de legăturile păcatului și să ne înveșmântăm în strălucire dumnezeiască. Hristos în mormânt nou: să ne curățim pe noi înșine de frământătura cea veche și să ne facem plămadă nouă pentru a ne face sălaș lui Hristos. Hristos în iad: să ne pogorâm dimpreună către smerenia cea care înalță, pentru ca, de asemenea, să înviem... Căci s-a arătat*

14. Sfântul Ignatie Briancianinov, *Predici*, Editura Sophia, București, 2008, pp. 110-111.

Hristos – Învierea.”[15]

Să ne facem aşadar oameni noi, fii ai Învierii, trăind ***Paştile*** în fiecare zi a vieţii noastre şi purtând în suflete iubirea Domnului Hristos, cu care El atât de mult ne-a iubit.

Iubiţi fii sufleteşti,

Praznicul Învierii Domnului revarsă astăzi râuri de lumină, de har şi de bucurie în inimile noastre. Învierea este Naşterea lui Hristos Cel răstignit cu Trupul în nemurirea cea iubitoare a Sfintei Treimi, astfel că de la Înviere *„o inimă omenească bate în Treime”* (Părintele Dumitru Stăniloae). Ce bucurie! Ce har! Cât de bogaţi suntem! Cu Hristos Înviat, umanitatea altădată goală, umilită de păcat şi adormită în somnul morţii se umple de iubire, de adevăr şi de viaţă.

Cât trăim pe pământ ne confruntăm adesea cu multe necazuri, cu lipsuri, ne cuprind suferinţe de tot felul şi dezamăgiri. Dar, în noianul acestor grele încercări, răzbate cu tărie glasul lui Hristos Cel Înviat care ne întăreşte zicând: *„În lume necazuri veţi avea; dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea.”*[16] Atunci în sufletele noastre răsare nădejdea şi bucuria pentru că ştim că Domnul ne iubeşte şi nu ne va părăsi în veac. De la Înviere, Hristos stă înălţat ca un izvor de mântuire în pustiul lumii acesteia, întocmai ca şarpele de aramă înălţat de Moise în pustie, aşa încât orice

15. Sfântul Ioan Damaschin, *Cuvântări la sărbători împărăteşti, la sărbători ale Maicii Domnului şi la Sfinţi*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 2010, p. 116.
16. Ioan XVI, 33.

cădere a noastră să aibă posibilitatea unei ridicări, cum spune o frumoasă rugăciune de la Taina Sfântului Maslu: *„De câte ori vei cădea, scoală-te şi te vei mântui."* Aşadar, Învierea Mântuitorului ca temelie a ridicării noastre este poartă a Împărăţiei veşnice. În lumina Învierii şi a vieţii veşnice, slăbiciunile se prefac în putere, zările întunecoase se înseninează, frica se alungă, iar bucuriile se înfiripă.

Astfel, pentru noi, creştinii, ***fericiţii*** credincioşi în Domnul Cel Înviat, Învierea este totul: este puterea noastră, este fericirea noastră, este pacea şi liniştea noastră, este lumina ochilor noştri, este temelia vieţii noastre. Am putea spune, parafrazând pe Sfântul Apostol Pavel, că *fără Înviere nimic nu suntem; fără Înviere nimic nu ne foloseşte.* Aceeaşi înţelegere va fi avut şi Sfântul Serafim de Sarov care, nu numai până la Înălţare, ci în tot timpul anului, saluta pe toţi zicând: ***Hristos a înviat!*** Pentru el Învierea devenise un mod de a fi, o afirmare şi o trăire continuă. Era viaţă şi sens.

Suntem chemaţi cu toţii să luăm pildă şi învăţătură pentru suflet din fiecare praznic al Învierii Domnului. Să facem în aşa fel, ca fiecare Paşti să fie un prilej de înviere sufletească, de viaţă nouă trăită în duhul Învierii. Să alungăm din inimile noastre toată răutatea, toată întristarea şi păcatul şi să-L primim cu bucurie pe Hristos Cel Înviat, mulţumindu-I pentru binefacerile pe care cu îmbelșugare ni le dăruieşte.

Să împărtăşim celor din jurul nostru bucuria şi pacea, prin cuvânt şi prin faptă, neuitând să ajutăm pe cei săraci şi nevoiaşi, sprijinind pe cei bolnavi, mângâind pe cei întristaţi şi necăjiţi şi pe cei îndureraţi. Să întărim legătura dragostei şi a înţelegerii cu toţi semenii noştri, căutând curăţia inimii,

fără de care nimeni nu va vedea pe Dumnezeu.

Vă dorim din toată inima să vă bucurați din plin de darurile cele bogate ale Sfintei Învieri, să aveți parte de mulțumire sufletească, de sănătate deplină, de ajutor de la Dumnezeu spre tot lucrul bun şi vă vestim cu părintească dragoste:

HRISTOS A ÎNVIAT!

Al vostru de tot binele doritor şi către Domnul Cel Înviat
pururea rugător,

†GALACTION

EPISCOPUL ALEXANDRIEI ŞI TELEORMANULUI

Dată în reședința Noastră episcopală din Alexandria
la Praznicul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos,
în anul mântuirii 2012.

HRISTOS
ARĂTÂNDU-SE MARIEI MAGDA
LENA
MARIE NU
TE ATIN
GE DE MINE